

تماشاخانه

زندگی ده بیلیون آدم روی صحنه تئاتر؛ از «رویال کورت» به «آوینیون»

سمانه احمدیان

■ ما به عنوان یک انسان در جامعه چگونه برای زندگی خود و دیگران انتخاب می کنیم و اصلا چقدر حق انتخاب داریم؟ و چگونه این فشار تند جمعیت رو به رشد در زندگی آینده ما تاثیر خواهد گذاشت؟ «استفان اموت» دانشمند به همراه «کتی میشل» کارگردان در ماه جولای سال ۲۰۱۲ روی یک پروژه با هم کار کردند و یکی از موفق ترین اجراهای سال را برای «رویال کورت» به ارمنان آوردند. «ده بیلیون» نام این اثر است که پیرامون کشف زندگی بشر روی زمین در آینده است. این پروژه تئاتری با دقت تمام پیرامون نوع پیشروی فیزیک بشری، که «استفان اموت» عهدهدار بررسی‌اش بوده و از طرفی روند بررسی فضای ذهنی بشر که به شکل نمادین باید نشان داده شود و بر عهده «کتی میشل» است، می‌گذرد. در پایان این قرن، جمعیت بشر قرار است به بیشتر از ده بیلیون نفر برسد. فقط ۲۵ سال پیش، کمتر از پنج بیلیون بود. «استفان اموت» دانشمند، به همراه «کتی میشل» کارگردان یک متن ادبی-علمی ارائه می‌دهند، که روی مشکلات کلیدی گم‌شده در انتقال مساله مهم بحث پیرامون جامعه اطراف بشر تمرکز دارد. نمایش «ده بیلیون» یک پرتره از بشری را به تصویر می‌کشد که سرش را در شن کرده و بیرون نمی‌آورد تا با واقعیت روبه‌رو نشود. «استفان اموت» در علوم آمار بسیار سرشناس است و در همین زمینه در دانشگاه آکسفورد تدریس می‌کند. آزمایشگاه او به عنوان یک مرکز پیشگام به سوی کشف مشکلات اصولی در علم شناخته می‌شود و به‌خصوص تمرکز روی پی‌شگیری از جمعیت روبه رشد در آینده و همچنین زندگی آینده انسان روی زمین. و «کتی میشل» کارگردان، پیش از این اجرا در «رویال کورت»، در «تئاتر ملی لندن»، در «تئاتر پانگ ویک» و در «پرای ملسی» اعتبارهایی برای خود به دست آورده بود که نتیجه آن دیده شدن «ده بیلیون» در «رویال کورت» شده است. طبق بررسی‌های به عمل آمده در کشور انگلستان، در سال گذشته پژوهشگران به این نتیجه رسیدند که آینده این کشور به دلیل جمعیت روبه‌رشد در معرض خطری بسیار جدی است. «استفان اموت» طی بررسی‌های به عمل آمده، می‌گوید ایده این تئاتر از همین‌جا آمده است. یکی از دلایل این خطر این است که به‌زودی در این کشور تعداد مادران جامعه آنقدر زیاد می‌شود که کمتر زن بالای ۲۵ سالی پیدا می‌شود که مادر نباشد و این به این معناست که هرکدام از نقش خود در جامعه عقب مانده و به این ترتیب تعادل وضعیت کاری کشور و همچنین تعادل حقوق زن و مرد به هم می‌ریزد. و دیگر مشکل اساسی پیش رو، مساله مالی است. که در انتهای این قرن کشور انگلستان با جمعیتش، به رکود شدید مالی می‌رسد و از آنجایی که این تحقیقات، بسیار دقیق بررسی شده و در حالت کلی بررسی وضعیت آماری کل جهان است و در نتیجه بررسی وضعیت زندگی بشر در آینده نیز هست، پس اساسا این تئاتر درباره کشور انگلستان نیست و یک تئاتر علمی با دیدگاهی به جهان پیش روی بشریت است. «ده بیلیون» یک نمایش نیست و حتی نمی‌شود آن را یک تئاتر خواند و این را اینجا نمی‌شود فهمید که هرگز در مکانی بسیار هنری مثل رویال کورت، یک مرکز علمی راه‌نیافته بود که با این اثر افتاد. ولی نتیجه‌ای که برای این قطب تئاتر اروپا دربر داشت، این بود که مخاطبانی را به آنجا کشاند که هرگز به تئاتر نرفته بودند؛ استادان علوم دانشگاه آکسفورد، دانشمندان، مردم عادی و... البته توجه قشر هنرمند را نیز به بهترین شکل جلب کرد. است. شاید همه انسان‌ها این روزها نگران تهدیدهای محیطی هستند که در آن زندگی می‌کنند ولی فقط تعداد کمی هستند که قدرت مواجه شدن با این واقعیت را دارند، که تغییرات جمعیت، زندگی بشر را تهدید جدی می‌کند. جمعیت بیش از اندازه و کاهش نسبی منابع زمینی به همان نسبت واقعا می‌تواند نوع زندگی ما را به کل تغییر دهد. تحقیقات «استفان اموت» هشداری است برای امکان خطرهای زندگی روبه جلو ما، که آن را به تئاتر آورده تا دیده و شنیده شود و چنان به مردم برسد که از حد یک مقاله چاپ‌شده یا یک کنفرانس فراتر رود و همین است که این تئاتر را می‌توان گونه‌ای بسیار پیشرفته از نوعی پرفرورسش به شمار آورد. به نام «الکچر پرفرومنس» که اساسا برای این شکل گرفت که مطالب علمی ، سیاسی و... را به گونه‌ای هنری و جذاب به مردم برسانیم تا آن‌ها جذب شوند و گوش دهند. اما این تئاتر از این هم فراتر می‌رود و پژوهشی در راستای خطرات زندگی انسانی را به نمایش هنرمندانه و همچنین مردمی تبدیل می‌کند. «استفان اموت» یک دانشمند‌باهوش، شجاع و مشتاق کشف و «کتی میشل» یکی از خلاق‌ترین و دقیق‌ترین کارگردانان این‌روزهای لندن است و ترکیب این دو و استعدادشان یک گروه بسیار خلاق ایجاد کرده که یک اجرای بسیار قوی را به معرض نمایش می‌گذارند. می‌توان گفت خلاقیت هنری میشل تئاتری را به آوینیون می‌آورد، که جمعیت روی صحنه‌اش را اموت طراحی کرده است.

پرویز برای: تاخت‌وتاز چادرنشینان مغول فقط به ویرانی ایران نینجامید؛ چراکه این یورش‌ها، سال‌ها بعد اثر مهمی بر تاریخ و هنر ایران گذاشت. میراث هنری ایران بعدها به هند منتقل شد و هنر و ادبیات کور کانی را پدید آورد. این روزها موزه اسمیتسونین واشنگتن میزبان نمایشگاهی با عنوان «جهان‌هایی درون جهان‌ها» در گالری «آرتور سکلر» شده که بازگو‌کننده تأثیرات متقابل دو فرهنگ هند و ایران است. «جهان‌هایی درون جهان‌ها: نقاشی‌های امپراتوری از ایران تا هندوستان» عنوان نمایشگاهی بزرگ از هنر ایران و هند است که به مناسبت بیست‌وپنجمین سالگرد تأسیس گالری آرتور سکلر واشنگتن از هشتم تیرماه (۲۸ ژوئیه) در معرض دید علاقه‌مندان قرار گرفته است. این نمایشگاه در بردارنده شاهکارهایی از هنر ایران و هند حداقلص قرون ۱۶ تا ۱۹ میلادی است. در این نمایشگاه دست‌نوشته‌ها، نقاشی‌ها و آثار هنری ارزنده‌ای برای تماشای عموم تا ۲۷ شهریور (۱۷

سپتامبر) به نمایش گذاشته شده است. تعداد شاهکارهایی که در این نمایشگاه آرایه شده ۶۰ اثر است. نمایشگاه «جهان‌هایی درون جهان‌ها» با گزیده هنرهای کتاب‌نویسی ایرانی که توسط امپراتوران مغول گردآوری شده‌اند، همراه است. در میان این آثار تصویر مدرسه‌ای با تمامی جزئیات به چشم می‌خورد که در ۱۲۸۶ برای فرمانروای تیموری در باغ افسانه‌ای شهر هرات نقاشی شده است. این نقاشی را به کمال‌الدین بهزاد، نقاش و نگارگر مشهور ایرانی نسبت داده‌اند. بخش دیگر این نمایشگاه شامل آثار هنرمندان مهاجر ایرانی و هنرمندان بومی هند است که فاصله زمانی فرمانروایی اکبرشاه (۱۶۰۵-۱۵۵۶) را در بر می‌گیرد.

نمایش ۶۰ شاهکار هنری در موزه «اسمیتسونین»

پاسداشت هنر ایران و هند در واشنگتن

هنرمندان مغول به تأسی از ایرانیان، زیبایی‌شناسی مغول را به اوج پالایش تکنیکی رساندند که در برگ‌های آلبوم گلشن و جلد کتاب لاکي در این نمایشگاه به نمایش گذاشته شده است. امپراتوران مغول از سده شانزده تا نوزدهم میلادی بر خطه پهنایور و ثروتمندی همچون ایران و هند فرمانروایی کردند و علاقه زیادی به دست‌نوشته و نقاشی داشتند. از سال ۱۵۵۶ تا ۱۶۵۷ بزرگ‌ترین هنردوستان مغول (اکبر، جهانگیر و شاه‌جهان) کارگاه‌های بزرگی به راه انداختند و نقاشان، خوش‌نویسان و نگارپردازان پیشرو را گرد آوردند و به حمایت از آنان پرداختند. نام این نمایشگاه گویای لایه‌های پیچیده نگاره‌های چندگانۀ درون برگ‌های واحد

«لاک پشت پرنده» گردهم می‌آورد

نویسندگان کودک و نوجوان در یک جشن تولد

است. این نمایشگاه اشاره‌های بسیاری دارد به سبک‌ها و موضوع‌های ایرانی و اروپایی و حس امپراتور از خود به عنوان فرمانروای دنیا. نمایشگاه «جهان‌هایی درون جهان‌ها» در گوشه‌گوشه خود پاسداشتی بی‌نظیر برای هنر ایران و هند است. این نمایشگاه یادآور نامه‌ای از جواهر لعل نهرو به ایرانیان است که زمانی گفته بود: «روابط فیما بین کشور ایران و هند داستان کهنه تاریخ عالم است، بلکه می‌نماید که از این هم قدیم‌تر بشماریم. هنوز صبح جهان‌تاب تاریخ بر افق گیتی فروزان نگشته بود که مردمان این دو کشور همجوار، در رشته اشتراک جنس و نسل و وابستگی‌های فکر و معنی با همدیگر مربوط بودند...» بازدید از این نمایشگاه گویای این حقیقت است که دو ملت ایران و هند در طول تاریخ با یکدیگر به صورت‌های مختلف تعامل کرده‌اند؛ گاه ایران مامن هندیان شده و گاه هند پناهگاه ایرانیان مجبور به جدایی از وطن.

کتاب، مدیرعامل موسسه شهر کتاب، مدیر مسوول پژوهشنامه ادبیات کودک و نوجوان و نمایندگان اتحادیه ناشران و کتابفروشان، انجمن نویسندگان کودک و نوجوان و همچنین انجمن فرهنگی ناشران کودک و نوجوان سخنرانی خواهند کرد. مراسم رونمایی از فهرست «لاک پشت پرنده» روز چهارشنبه (۲۸ تیر) ساعت ۱۷:۳۰ در فروشگاه مرکزی شهر کتاب واقع در خیابان شریعتی، بالاتر از خیابان استاد مطهری، نبش کوچه کلاته بر گزار می‌شود و موسسه شهر کتاب و مجله پژوهشنامه ادبیات کودک و نوجوان از عموم مردم و به‌خصوص کودکان و نوجوان برای حضور در این مراسم دعوت به عمل می‌آورد. مخاطب این فهرست بیشتر پدرها و مادرهایی هستند که با محتوای کتاب‌های جدید آشنایی ندارند و موقع انتخاب و خرید کتاب برای بچه‌هایشان دچار سردرگمی می‌شوند. همچنین این فهرست به کتابفروشان کمک می‌کند تا اطلاعاتی را درباره بهترین کتاب‌های منتشرشده برای کودکان و نوجوانان کسب کنند. سلبا، این اطلاعات را فروش و عرضه کتاب به کتابفروش‌ها کمک خواهد کرد. علاوه بر بچه‌ها و خانواده‌ها، کتابدارها، مربی‌های مهدهای کودک، آموزگارها و دبیرها نیز مخاطب این فهرست هستند. جای خالی چنین فهرستی در بازار کتاب کودک و نوجوان خالی بود و این فهرست، تلاش کوچکی است برای پر کردن خلاء بزرگی که در زمینه معرفی و اطلاع‌رسانی درباره کتاب‌های این گروه سنی وجود دارد. فهرست لاک‌پشت پرنده شروع حرکتی است که می‌تواند توسط دیگر نهادهای معتبر فرهنگی نیز ادامه پیدا کند تا مرجع‌هایی مطمئن برای معرفی کتاب در زمینه‌های متنوع داشته باشیم.

کارگردان ۱۰۳ساله در بیمارستان

شرق: «مانوئل دی اولیویرا»، کارگردان ۱۰۳ساله پرتغالی در قید حیات به دلیل مشکل تنفسی در بیمارستان بستری شده است. خبرگزاری فرانسه به نقل از روزنامه پرتغالی پابلیکو اعلام کرد: «مانوئل دی اولیویرا» در بخش مراقبت‌های ویژه بیمارستانی در نزدیکی شهر پورتو تحت درمان است.

چراغ آموزشگاه «سمندریان» روشن شد

کلیپ را تماشا کردند. پس از آن هم نوجوان به منزل استاد سمندریان رفتند و با همسرش «هما روستا» دیدار کردند. اما ۲۵ تیر نخستین روزی است که آموزشگاه حمید سمندریان بعد از درگذشت او به‌طور رسمی آغاز به کار می‌کند. هرچند در این چندروزه در آموزشگاه بسته نشده و همیشه تورج ثمینی‌پور همراه با تعدادی از هنرجویان در کلاس‌هایش برورند. «ایسنا» گزارش داده است که تورج ثمینی‌پور یکی از شاگردان حمید سمندریان که در این سال‌ها مسوولیت برنامه‌ریزی آموزشگاه را بر عهده داشته و همیشه در کنار او بوده است بچه‌های آموزشگاه را ۲۴ تیر جمع کرد و از آنها خواست که روال عادی آموزش‌شان را پس‌گویی کنند. شاگردان پوسترهایی از استاد را بر دیوارهای کلاس نصب کردند، شمع روشن کردند، تصاویری به تزیین شد و بچه‌ها برای استادشان شام غریبان پزیا کردند. حامد بهداد بازیگر سینما و تئاتر هم که هنوز خود را شاگرد حمید سمندریان می‌داند، در کنار بچه‌ها بود و با آنها گفت‌وگو کرد. تعدادی از بچه‌های آموزشگاه کلیبی ساخته بودند که با همراهی دیگر هم‌کلاسی‌هایشان این خود را آرایه کنند و در این کتاب به یادگار بگذارند.

شرق: «هوشنگ مرادی کرمانی» «با شما که غریبه نیستید» این روزها روایت‌های کودکي و نوجوانی‌اش را در رادیوفرهنگ با آن زبان شیرین‌اش بازگو می‌کند. این برنامه‌ای است که هم‌زمان با برگزاری سومین همایش طنز رادیویی با محوریت شادایانه‌های کودکانه در رادیو فرهنگ با مراسم بزرگداشت این نویسنده دوست‌داشتنی و خلاق برگزار می‌شود. سومین همایش طنز رادیویی که به همت رادیو فرهنگ امروز در سالان میلاد نمایشگاه بین‌المللی برگزار خواهد شد هوشنگ مرادی کرمانی یکی از قدیمی‌های رادیو است که سال‌ها پیش نویسندگی را با این رسانه آغاز کرد. ویژه‌نامه «شما که غریبه نیستید» هم به این مناسبت آماده شده است. این برنامه با حضور این نویسنده در روز ش ش ساعت ۸:۳۰ صبح به مدت نیم‌ساعت پخش می‌شود. «شما که غریبه نیستید» عنوان کتابی از مرادی کرمانی است که وصف حال و زندگی خود را به تحریر درآورده و در زمره کتاب‌های پر فروش این نویسنده است. فرهاد خسروی کارشناس مجری این برنامه و غلامرضا ملکوئی سردبیری و تهیه‌کنندگی آن را بر عهده

اکران و نمایش فیلم سینمایی «خانه پدری» موضوعی است که مدتها محل بحث نیروی انتظامی، وزارت ارشاد و کی‌نوش عیاری بوده است و همین بحث‌ها اکنون فیلم را دو سال به عقب انداخته است. از سویی نیروی انتظامی اعلام می‌کند که وزارت ارشاد نزدیک به دو سال است که از اکران فیلم جلوگیری می‌کند و از طرفی ارشاد می‌گوید که نیروی انتظامی تاملی برای اکران ندارد. سجادپور در این زمینه با رد این مطلب که فیلم توسط ارشاد توقیف شده است، افزود: ارشاد بعد از بازبینی فیلم فقط اطلاعاتی را بر فیلم وارد دانسته است حال اگر مالک فیلم مشخص شود می‌توان درباره این اصلاحات و انجام آنها با مالک فیلم صحبت کرد.

این روزها وین پایتخت اتریش شاهد مراسم مختلفی در بزرگداشت گوستاو کلیمنت نقاش پیشرویی است که چه در زمان خود کاملاً منصرف به فرد و یکی از نوابغ نقاشی معاصر به شمار می‌آید. نقاشی‌های کلیمنت در بازار هنر جهان در مرکز توجه مجموعه داران و علاقه‌مندان هنر معاصر قرار می‌گیرد. موزه لئوپولد وین مجموعه ای از چهارمرد کارت پستال دست ساز این نابغه سبک کرمپ را برای اولین بار به نمایش گذاشته است.

هفت هنر

انتقاد عکاسان از فروش پایین «اکسپوی صبا»

دلسردی در تب ۴۰ درجه «اکسپو»‌ها

■ شرق: تب برپایی اکسپوها در گرمای ۴۰ درجه تابستان هنوز فروکش نکرده؛ اکسپوهایی که عمدتا به‌خريد دستگاه‌های دولتی متکی‌اند و گاه، دستگاه‌ها در خرید، با پیش نمی‌گذارند. هر چند شب گذشته اکسپوی دولتی وزارت ارشاد با رضایت نسبی دست‌اندرکاران آن به کار خود پایان داد، اما اکسپوی عکس صبا که از پنج‌میر تیر در دو نگارخانه آینه و خیال شرقی با آرایه حدود ۵۰۰ اثر از ۶۸ هنرمند عکاس افتتاح شده، تا حالا موفقیتی نداشته و حتی گلابه برخی هنرمندان عکاس شرکت‌کننده را از فروش کم این نمایشگاه در پی داشته است. اکسپوی صبا اتفاق خوبی بود که در سکوت خبری نسبت به دیگر اکسپوهای هنری بر پا شد. شهرام توکلی، از اعضای هیات انتخاب این اکسپو، در گفت‌وگو با ایسنا شرایط این نمایشگاه را دلسردکننده می‌داند و می‌گوید: «اگر یک یا دو بار دیگر نمایشگاه‌های اینچنینی برگزار شود و آثار فروش نرود، خیلی‌ها دیگر در این نمایشگاه‌ها شرکت نخواهند کرد.»او در عین حال شرایط فروش نمایشگاه را خوب نمی‌داند و معتقد است: «متأسفانه در حال حرکت به سمت یک فضای خاموش هستیم و انتظار داریم مسوولان توجه ویژه‌ای به حوزه عکاسی داشته باشند.» نیما مقیمی عکاس هم که آثارش در این نمایشگاه روی دیوار رفته، می‌گوید: «هنوز هم برای حضور ارگان‌های دولتی و خرید آثار توسط آنها در نیست، اما مهم‌ترین تفاوت میان نمایشگاه‌های فروش آثار هنری در داخل و خارج از ایران در حرفه‌ای بودن تبلیغات و عملکرد مسوولان فروش آنهاست.» علی اسدالهی هم که در این نمایشگاه فروش، عکس‌هایی از او رایه شده، به تبلیغات و اطلاع‌رسانی پیرامون اکسپوی عکس صبا انتقاد دارد. همه اینها در حالی است که تفاوت اصلی این اکسپو با دیگر اکسپوهایی که صرفا فروش آثار هنری‌ای بودند که در آستانه تعطیلات فصلی بسیاری از گالری‌ها برگزار شدند در این بود که برای اولین بار با «مجموعه عکس» هر یک از هنرمندان آرایه شد. از دیگر مزیت‌های این نمایشگاه در کنار هم بودن هنرمندان جوانی مانند سمانه اکبری، داریوش نهادران، محمدرضا جورابچی‌پور... و در کنار پیشکسوتانی چون کوروش ادیم، مهرداد افسری، شهریار توکلی، کیارنگ علایی، مجید گورنگ‌بهشتی، مهدی وثوق‌نیا و... بود. در کنار فروش یابین، نقطه‌ضعف دیگر این نمایشگاه، همان نقطه‌ضعف به ظاهر کوچک ولی مهم تمام نگارخانه‌های دولتی است و آن تعطیلی در روزهای آخر هفته است. روزهایی که بیشتر دوستداران هنرهای تجسمی به گالری‌گردی می‌پردازند و با توجه به موقعیت مکانی آن موسسه تعداد زیادی از علاقه‌مندان نمی‌توانند از نمایشگاه بازدید کنند. البته تبلیغات ضعیف موسسه در اطلاع‌رسانی نمایشگاه را نمی‌توان نادیده گرفت؛ چراکه با توجه به امکانات دولتی این توقع می‌رود که با کمی خلاقیت در مدیریت هنری این مشکلات کوچک ولی مهم حل شود.

قطار زمستانی «سینایی» منتظر حرکت

■ ایسنا: خسرو سینایی درباره آخرین وضعیت ساخت فیلم سینمایی «قطار زمستانی» مطرح کرد: «هنظرم این فیلم راه بیفتد و هنوز امیدم را از دست نداده‌ام. با طرف لهستانی در تماس هستم، تا بودجه‌ای که قرار است از طرف آنها آورده شود، قطعی شود.» کارگردان «عروس آتش» با اشاره به فیلم جدیدش که قصد دارد آن را بسازد، گفت: «می‌خواهم کار دیگری را شروع کنم تا هر موقع این کار قطعی شد، بتوانم آغازش کنم و امیدوارم تا تاپی، دو ماه آینده این اتفاق بیفتد.» خسرو سینایی با بیان اینکه سه چهارم سال از صحبت‌های اولیه برای ساخت این پروژه می‌گذرد، خاطرنشان کرد: «آقای انتظامی و بازیگر لهستانی هم منتظر شروع این پروژه هستند و امیدوارم شرایطی فراهم شود که شهرپورماه فیلمبردارِ این کار که خیلی آن را دوست دارم شروع شود تا بتوانیم زمستان به پیشنهاد باشیم.» سینایی در بخش دیگری از این گفت‌وگو به انتقاد از نحوه پخش یکی از مستندهایش در شبکه مستند به ایسنا گفت: «طی سال هفتۀ آثار مستندم از تلویزیون پخش شد اما تنها فیلمی که دیدم «حاج مصورالملکی» بود که وقتی با صحنه‌های حذف شده مواجه شدم دیگر تحمل دیدن سایر کارها را نداشتم.»وی افزود: «در این مستند که سال ۵۱ ساخته شده در صحنه‌ای در پارک «چهل ستون» که «حاج‌مصور» را می‌رود به یاد تابلوی شیخ‌صفا می‌افتد، تابلو مینیاتوری که همه در آن پوشیده هستند و این تصاویر به صورت فلش‌بک در وسط کار می‌آید اما متأسفانه به طور کامل حذف شد و مشخص نبود حاص‌مصور به چه نگاه می‌کند.»این کارگردان با بیان اینکه منتقلی این کار را متوجه نیست، ادامه داد: «ما بعد از سال‌ها کار کردن دیگر خط قرمزها را شناختیم و اگر مسایل به صورت منطقی انجام شود آدم اعتراضی ندارد اما وقتی بدون هیچ دلیلی باشد به کار ضربه می‌خورد و حاصلش این ناراحتی می‌شود. من این را می‌دانم که در کشوری با معیارهای خودش در حال زندگی هستم و باید چیزهایی رعایت شود اما فراتر از آن را نمی‌فهمم.» خسرو سینایی در پایان به ایسنا گفت: «متأسفانه در این مستند سکانسی حذف شد که آن را از همه بیشتر دوست داشتم و حاصلش این شد که کارهای دیگرم را از شبکه مستند نکتم.»